EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

5. märts 2009 *

Kohtuasjas C-222/07,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Tribunal Supremo (Hispaania) 18. aprilli 2007. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 3. mail 2007, menetluses

Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)

versus

Administracíón General del Estado,

menetluses osalesid:

Federación de Asociaciones de Productores Audiovisuales,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

Radiotelevisión Española (RTVE),

Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (Egeda),

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans (ettekandja) ning kohtunikud J.-C. Bonichot, J. Makarczyk, P. Kūris ja L. Bay Larsen,

kohtujurist: J. Kokott,
kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 3. juuli 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA), esindajad: *abogado* S. Muñoz Machado ja *procuradora* M. Cornejo Barranco,

– Federación de Asociaciones de Productores Audiovisuales, esindajad: *abogado* A. Albaladejo ja *abogado* E. Klimt ning *procurador* A. Blanco Fernández,

– Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (Egeda), esindajad: *abogado* J. Suárez Lozano ja *abogado* M. Benzal Medina,

– Hispaania valitsus, esindaja: N. Díaz Abad,

– Belgia valitsus, esindaja: C. Pochet, keda abistasid advokaadid A. Berenboom ja A. Joachimowicz,

– Kreeka valitsus, esindajad: E.-M. Mamouna ja O. Patsopoulou,

– Prantsusmaa valitsus, esindajad: G. de Bergues ja A.-L. During,

– Itaalia valitsus, esindaja: I. M. Braguglia, keda abistas *avvocato dello Stato* F. Arena,

– Austria valitsus, esindaja: C. Pesendorfer,

– Poola valitsus, esindaja: P. T. Kozek,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: E. Montaguti, R. Vidal Puig ja T. Scharf,

– EFTA järelevalveamet, esindajad: B. Alterskjær ja L. Young,

olles 4. septembri 2008. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab EÜ artiklite 12 ja 87 ning nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 298, lk 23; ELT eriväljaanne 06/01, lk 224), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1997. aasta direktiiviga 97/36/EÜ (EÜT L 202, lk 60; ELT eriväljaanne 06/02, lk 321; edaspidi: „direktiiv"), artikli 3 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud menetluses, milles Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (edaspidi „UTECA") on esitanud kaebuse kuningliku dekreedi peale, mis kohustab televisiooniorganisatsioone esiteks kulutama 5% oma eelmise aasta tegevustulust

Euroopa päritolu lühi- ja täispikkade mängu- ja telefilmide rahastamisele ning teiseks kulutama 60% sellest rahast selliste teoste tootmisele, mille originaalkeel on üks Hispaania Kuningriigi ametlikest keeltest.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigus

3 Direktiivi 89/552 põhjenduses 26 sätestatakse:

„[…] liikmesriigid võivad teatava keele aktiivse soodustamise võimaldamiseks kehtestada üksikasjalikumaid või rangemaid eeskirju, eelkõige keelenõuete osas, kui need eeskirjad on kooskõlas ühenduse õigusega, eriti kui neid ei kohaldata teistest liikmesriikidest pärinevate ringhäälingusaadete taasedastamise suhtes”.

4 Direktiivi 97/36 põhjenduses 7 sätestatakse:

„[…] igasugune uusi audiovisuaalseid teenuseid käsitlev õigusraamistik peab olema kooskõlas käesoleva direktiivi põhieesmärgiga, milleks on luua teenuste vaba liikumise õiguslik raamistik”.

5 Direktiivi 97/36 põhjenduses 44 sätestatakse:

„[…] liikmesriigid võivad nende jurisdiktsiooni all olevate ringhäälinguorganisatsioonide suhtes kohaldada käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkondades üksikasjalikumaid või rangemaid eeskirju, kaasa arvatud muu hulgas eeskirjad, mis käsitlevad keelepoliitiliste eesmärkide saavutamist […]”.

6 Direktiivi 97/36 põhjenduses 45 sätestatakse:

„[…] Euroopa audiovisuaalse toodangu toetamise eesmärki võib liikmesriikides saavutada nende ringhäälinguteenuste korralduse raames, muu hulgas määratledes teatavate ringhäälinguorganisatsioonide ülesanded, mis on kooskõlas avalike huvidega, sealhulgas kohustus oluliselt toetada investeeringuid Euroopa toodangusse”.

7 Direktiivi artikli 3 lõige 1 sätestab:

„Liikmesriigid võivad nende jurisdiktsiooni all olevate televisiooniorganisatsioonide suhtes kohaldada käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkondades üksikasjalikumaid või rangemaid eeskirju.”

8 Direktiivi artikli 4 lõige 1 sätestab:

„Võimaluse korral tagavad liikmesriigid asjakohaste vahenditega, et ringhäälinguorganisatsioonid reserveerivad artiklis 6 määratletud tähenduses Euroopa päritoluga teostele suurema osa oma saateajast, välja arvatud uudiste, spordisündmuste, ajaviitemängude, reklaami, teleteksti ning otsepakkumiste edastamiseks määratud aeg. Selline osakaal tuleks saavutada järk-järgult, täites asjakohaseid nõudeid ja pidades silmas ringhäälinguorganisatsiooni kohustust pakkuda oma vaatajaskonnale nii teabe-, haridus-, kultuuri- kui ka meelelahutussaateid".

9 Direktiivi artikkel 5 sätestab:

„Võimaluse korral tagavad liikmesriigid asjakohaste vahenditega, et ringhäälinguorganisatsioonid reserveerivad ringhäälinguorganisatsioonidest sõltumatute tootjate loodud Euroopa päritoluga teostele vähemalt 10% oma saateajast, välja arvatud uudiste, spordisündmuste, ajaviitemängude, reklaami, teleteksti ning otsepakkumiste edastamiseks määratud aeg, või liikmesriigi äranägemisel vähemalt 10% oma programmide eelarvest. Selline osakaal tuleks saavutada järk-järgult, täites asjakohaseid nõudeid ja pidades silmas ringhäälinguorganisatsiooni kohustust pakkuda oma vaatajaskonnale nii teabe-, haridus-, kultuuri- kui ka meelelahutussaateid; see tuleb saavutada piisava osakaalu reserveerimisega uutele teostele, s.o teostele, mis edastatakse viie aasta jooksul alates nende valmistamisest."

Siseriiklik õigus

10 Hispaanias kehtiva televisiooni ja kinematograafia alase õiguse üheks rakendusaktiks on 9. juuli 2004. aasta kuninglik dekreet 1652/2004, millega kiidetakse heaks määrus Euroopa ja Hispaania päritolu mängu-, lühi ja telefilmide eelrahastamiseks ette nähtud kohustuslike maksete kohta (Real Decreto 1652/2004 por el que se aprueba el Reglamento que regula la inversión obligatoria para la financiación anticipada de largometrajes y cortometrajes cinematográficos y películas para televisión, europeos y españoles; *BOE* nr 174, 20.7.2004, lk 26264). Seda valdkonda reguleerib 12. juuli 1994. aasta seadus nr 25/1994, millega võeti Hispaania õigusesse üle direktiiv 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (Ley 25/1994 por la que se incorpora al ordenamiento jurídico español la directiva 89/552/CEE del Consejo, sobre la coordinación de disposiciones legales, reglamentarias y administrativas de los estados miembros relativas al ejercicio de la actividad de radiodifusión televisiva; *BOE* nr 166, 13.7.1994, lk 22342), mida on muudetud 7. juuni 1999. aasta seadusega 22/1999 (*BOE* nr 136, 8.6.1999) ja seejärel 9. juuli 2001. aasta seaduse 15/2001 kinematograafia ja audiovisuaalsektori soodustamise ja edendamise kohta (Ley 15/2001 de fomento y promoción de la cinematografía y el sector audiovisual; *BOE* nr 164, 10.7.2001, lk 24904) teise lisasättega.

11 Seaduse 25/1994 artikli 5 lõikes 1, seadusega 22/1999 muudetud redaktsioonis, on sätestatud:

„1. Televisiooniorganisatsioonid peavad igal aastal reserveerima 51% oma saateajast Euroopa päritolu audiovisuaalsete teoste edastamisele.

Selle kohustuse täitmiseks peavad nad igal aastal vähemalt 5% eelmise majandusaasta aruandes kajastatud majandusaasta kogutegevustulust kulutama Euroopa päritolu täispikkade mängu- ja telefilmide rahastamisele”.

12 Seaduse 15/2001 teise lisasättega kehtestatud muudatusega asendati selle seaduse artikli 5 lõike 1 teise lõigu sõnastus järgmise sõnastusega:

„Televisiooniorganisatsioonid, kellel on toimetusvastutus telekanalite eest, kus edastatav programm hõlmab uusi täispikki mängufilme, see tähendab filme, mis on valminud viimase seitsme aasta jooksul, peavad kasutama igal aastal vähemalt 5% eelmise majandusaasta aruandes kajastatud kogutegevustulust Euroopa päritolu lühi- ja täispikkade mängu- ja telefilmide tootmise eelrahastamiseks, kaasa arvatud juhtudel, mis on ette nähtud kinematograafia ja audiovisuaalsektori edendamise ja tutvustamise seaduse artikli 5 lõikes 1. 60% sellest summast tuleb kasutada nende teoste tootmiseks, mille originaalkeel on üks Hispaania ametlikest keeltest.

Kõnealuses kontekstis on telefilm audiovisuaalne teos, millel on täispika mängufilmiga sarnased tunnused, teisisõnu on see lõpetatud tervikteos kestusega üle 60 minuti, mis erineb mängufilmist selle poolest, et selle ärieesmärk ei ole selle esitamine kinodes; tegevustulu on auditeeritud majandusaastaaruandes kajastatud tulu, mis saadakse kohustuse aluseks oleva ühe või mitme telekanali käigus hoidmise ja programmi koostamisega.

Kui valitsus on kõik asjast huvitatud sektorid ära kuulanud, võib ta määrusega kindlaks määrata audiovisuaalse teose kestuse, mis võetakse aluseks selle liigitamisel telefilmiks.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

13 UTECA esitas dekreet-seaduse 1652/2004 peale kaebuse Tribunal Supremole. Kaebuses palub ta lõpetada vaidlustatud kuningliku dekreedi ja selle õiguslikuks aluseks olevate õigusnormide kohaldamine, väites, et nende aktidega kehtestatud investeerimiskohustus rikub mitte ainult Hispaania põhiseadust, vaid ka teatavaid ühenduse õiguse sätteid.

14 UTECA-le vaidlesid vastu nii Administración General del Estado (Riigikantselei) kui ka Federación de Asociaciones de Productores Audiovisuales Españoles (Hispaania audiovisuaaltootjate liit) ja Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (audiovisuaaltootjate õigusi haldav ühing); viimased astusid menetlusse vaidlustatud sätete kehtivuse kaitseks.

15 Tribunal Supremo, kellel tekkis kahtlusi esiteks liikmesriikide otsustusõiguse ulatuse suhtes kehtestada direktiiviga reguleeritud valdkonnas rangemaid nõudeid, arvestades eriti selle artikli 3 lõiget 1, ja teiseks selles suhtes, kas kohustus, et 60% kohustuslikust finantseeringust tuleb kulutada teostele, mille originaalkeel on üks Hispaania Kuningriigi ametlikest keeltest, on kooskõlas EÜ artiklitega 12 ja 87, otsustas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas […] direktiivi […] artikkel 3 lubab liikmesriikidel panna teleringhäälinguorganisatsioonile kohustuse kulutada teatud protsent oma tegevustulust Euroopa päritolu mängu- ja telefilmide eelrahastamisele?

2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, kas nimetatud direktiivi ja EÜ artikliga 12, koosmõjus selles artiklis viidatud teiste konkreetsete sätetega, on kooskõlas siseriiklik õigusnorm, mis lisaks eespool nimetatud eelrahastamise kohustusele kehtestab nõude kulutada 60% nimetatud kohustuslikust finantseeringust teostele, mille originaalkeel on üks Hispaania keeltest?

3. Kas siseriikliku õigusnormiga teleringhäälinguorganisatsioonile pandud kohustus kulutada teatud protsent oma tegevustulust mängufilmide eelrahastamisele, millest 60% tuleb kulutada konkreetselt selliste teoste rahastamisele, mille originaalkeel on üks Hispaania keeltest, kujutab endast nimetatud tööstusele antavat riigiabi EÜ artikli 87 tähenduses?"

Esimene ja teine eelotsuse küsimus

16 Esimeses ja teises eelotsuse küsimuses, mida tuleb käsitleda koos, soovib siseriiklik kohus sisuliselt teada, kas direktiivi, täpsemalt selle artiklit 3 ja EÜ artiklit 12 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus niisugune liikmesriigi meede nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, mis kohustab teleringhäälinguorganisatsioone kulutama 5% oma eelmise aasta tegevustulust Euroopa päritolu mängu- ja telefilmide eelrahastamisele ning täpsemalt kulutama 60% sellest 5%-st teostele, mille originaalkeel on üks selle liikmesriigi ametlikest keeltest.

17 Esiteks tuleb märkida, et direktiiv ei sisalda ühtegi sätet, mis reguleeriks küsimust, millises ulatuses võib liikmesriik kohustada teleringhäälinguorganisatsioone kulutama üht osa oma tegevustuludest Euroopa päritolu mängu- ja telefilmide eelrahastamisele või filmidele, mille originaalkeel on üks selle liikmesriigi ametlikest keeltest. Täpsemalt, direktiivi artiklid 4 ja 5 selliseid nõudeid ei puuduta.

18 Direktiivi artikli 3 lõige 1 annab liikmesriikidele võimaluse nende jurisdiktsiooni all olevate ringhäälinguorganisatsioonide suhtes kehtestada selle direktiiviga reguleeritud valdkondades üksikasjalikumaid või rangemaid eeskirju. Seda pädevust saab aga teostada ainult EÜ asutamislepinguga tagatud põhivabadusi järgides (vt selle kohta 28. oktoobri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-6/98: ARD, EKL 1999, lk I-7599, punkt 49, ja 17. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-500/06: Corporación Dermoestética, EKL 2008, lk I-5785, punkt 31).

19 Tuleb meenutada, et direktiivi abil ei viida läbi direktiivi reguleerimisvaldkonna normide täielikku ühtlustamist, vaid sellega nähakse ette minimaalsed nõuded ühenduses toodetud saadetele, mida edastatakse ja mis võetakse vastu Euroopa Ühenduses (vt selle kohta 9. veebruari 1995. aasta otsus kohtuasjas C-412/93: Leclerc-Siplec, EKL 1995, lk I-179, punktid 29 ja 44, ning 9. juuli 1997. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-34/95–C-36/95: De Agostini ja TV-Shop, EKL 1997, lk I-3843, punkt 3).

20 Sellest tuleneb, et olenemata vastusest küsimusele, kas liikmesriigi võetud meede, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, kuulub direktiivi kohaldamisalasse jäävasse valdkonda, on liikmesriigil üldjuhul õigus sellist meedet võtta, tingimusel et ta järgib asutamislepinguga tagatud põhivabadusi.

21 Ülaltoodut arvestades tuleb uurida, kas asjassepuutuv meede on nende põhivabadustega kooskõlas.

22 Liikmesriigi võetud sellise meetme kohta, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, mis kohustab teleringhäälinguorganisatsioone kulutama 5% oma eelmise aasta tegevustulust Euroopa päritolu mängu- ja telefilmide eelrahastamisele, tuleb märkida, et Euroopa Kohtule esitatud toimikus ei ole ühtegi tõendit, millest nähtuks, et tegelikult kujutab see meede endast asutamislepinguga tagatud põhivabaduste piirangut.

23 Tuleb toonitada, et direktiivi 97/36 põhjenduste 7 ja 45 kooslugemisest nähtub, et selle direktiivi peamine eesmärk on õigusraamistiku loomine teenuste vabaks liikumiseks; samas tuuakse välja, et üks eesmärk on „Euroopa audiovisuaalse toodangu toetamine" ja et seda eesmärki aitab muu hulgas saavutada „kohustus oluliselt toetada investeeringuid Euroopa toodangusse".

24 Samas, nagu märgib ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 78-87, kujutab selline meede nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, mis puudutab kohustust kulutada teostele, mille originaalkeel on üks selle liikmesriigi ametlikest keeltest, 60% sellest 5%-st tegevustulust, mis suunatakse Euroopa päritolu mängu- ja telefilmide eelrahastamisele, endast mitme põhivabaduse, täpsemalt teenuste osutamise vabaduse, asutamisvabaduse, kapitali vaba liikumise ja töötajate liikumisvabaduse piirangut.

25 Asutamislepinguga tagatud põhivabaduse piirangut võib aga õigustada ülekaaluka üldise huviga, kui see piirang on sobiv taotletava eesmärgi saavutamiseks ega lähe kaugemale sellest, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik (13. detsembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-250/06: United Pan-Europe Communications Belgium jt, EKL 2007, lk I-11135, punkt 39 ja viidatud kohtupraktika).

26 Hispaania valitsus leiab, et vaidlusalune meede põhineb hispaania mitmekeelsuse kaitse kultuurilistel kaalutlustel.

27 Selle kohta tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on leidnud, et liikmesriigi eesmärk kaitsta ja edendada ühte või mitut oma ametlikku keelt on käsitatav ülekaaluka üldise huvina (vt selle kohta 28. novembri 1989. aasta otsus kohtuasjas C-379/87: Groener, EKL 1989, lk 3967, punkt 19, ja eespool viidatud kohtuotsus United Pan-Europe Communications Belgium jt, punkt 43).

28 Nagu märgib ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 91, on selle eesmärgi õiguspärasust tunnustanud ka ühenduse seadusandja ja seda tõendavad direktiivi 89/552 põhjendus 26 ja direktiivi 97/36 põhjendus 44.

29 Seega on liikmesriigi võetud meede, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, mis kehtestab kohustuse investeerida mängu- ja telefilmidesse, mille originaalkeel on üks selle liikmesriigi ametlikest keeltest, selle eesmärgi saavutamise tagamiseks kohane.

30 Põhikohtuasja asjaolusid arvestades ei lähe asjassepuutuv meede kaugemale sellest, mis on nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalik.

31 Kehtestades teleringhäälinguorganisatsioonidele kohustuse kulutada teostele, mille originaalkeel on üks asjassepuutuva liikmesriigi ametlikest keeltest, 60% 5%-st tegevustulust, mis suunatakse Euroopa päritolu mängu- ja telefilmide eelrahastamisele, mõjutab selline liikmesriigi võetud meede nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, kokkuvõttes 3% nende ringhäälinguorganisatsioonide tegevustulust. Euroopa Kohtu toimikust ei nähtu ühtegi tõendit, millest võiks järeldada, et see protsent on ebaproportsionaalne eesmärgi suhtes, mille saavutamist taotletakse.

32 Vastupidi Euroopa Ühenduste Komisjoni väidetule ei lähe liikmesriigi võetud meede, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, samuti kaugemale sellest, mis on taotletava eesmärgi saavutamiseks vajalik, ainult seetõttu, et selles ei ole ette nähtud kriteeriume, mis võimaldaksid asjassepuutuvad teosed liigitada „kultuuritoodeteks”.

33 Kuna keel ja kultuur on lahutamatult seotud, nagu on märgitud ka 20. oktoobril 2005 Pariisis UNESCO peakonverentsil vastu võetud kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsioonis, mis on ühenduse poolt heaks kiidetud nõukogu 18. mai 2006. aasta otsusega 2006/515/EÜ (EÜT L 201, lk 15), ja mille preambuli neljateistkümnendas lõigus on sätestatud, et „keeleline mitmekesisus on kultuurilise mitmekesisuse põhielement", ei saa asuda seisukohale, et asutamislepinguga tagatud mõne põhivabaduse piiramise õigustamiseks peab liikmesriigi taotletav eesmärk, milleks on ühe või mitme ametliku keele kaitse ja edendamine, kindlasti esinema koos muude kultuurikriteeriumidega. Samuti ei ole komisjon käesolevas menetluses suutnud täpsustada, millised need kriteeriumid peavad konkreetselt olema.

34 Liikmesriigi võetud meede, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, ei lähe kaugemale sellest, mis on taotletava eesmärgi saavutamiseks vajalik, ainult seetõttu, et asjassepuutuv rahastamine on suunatud enamjaolt mängufilme tootvatele ettevõtjatele, kes asuvad selles liikmesriigis.

35 Nagu märgib ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 110, on selles meetmes sätestatud kriteerium keelekriteerium.

36 Asjaolu, et selline kriteerium võib eelistada mängufilme tootvaid ettevõtjaid, kes töötavad sellele kriteeriumile vastavas keeles ja kes seega võivad reaalsuses enamjaolt asuda selles liikmesriigis, mille ametlike keelte hulka see keel kuulub, on osa taotletavast eesmärgist. Sellist olukorda ei saa iseenesest käsitleda tõendina, et põhikohtuasjas käsitletav meede on ebaproportsionaalne, ilma et liikmesriigi poolt ühe või mitme ametliku keele kaitse ja edendamise eesmärgi tunnustamine ülekaaluka üldise huvina võiks seejuures mõtte kaotada.

37 EÜ artikli 12 kohta, mille tõlgendamist eelotsusetaotluse esitanud kohus palub ja milles on kehtestatud kodakondsuse alusel diskrimineerimise keeld, tuleb meenutada, et seda sätet kohaldatakse iseseisvalt üksnes nendel ühenduse õigusega reguleeritud juhtudel, mille suhtes asutamisleping diskrimineerimist keelavat erisätet ette ei ole näinud (vt 11. jaanuari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-40/05: Lyyski, EKL 2007, lk I-99, punkt 33 ja selles viidatud kohtupraktika).

38 Töötajate liikumisvabaduse vallas on mittediskrimineerimise põhimõte sisse viidud asutamisõiguse, teenuste osutamise vabaduse ja kapitali vaba liikumise sätetesse, mis asuvad vastavalt EÜ artikli 39 lõikes 2, EÜ artiklites 43, 49 ja 56 (vt EÜ artikli 39 lõike 2 kohta eespool viidatud kohtuotsus Lyyski, punkt 34; EÜ artikli 49 kohta 11. detsembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-289/02: AMOK, EKL 2003, lk I-15059, punkt 26, ja EÜ artiklite 43 ja 56 kohta 10. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-222/04: Cassa di Risparmio di Firenze jt, EKL 2006, lk I-289, punkt 99).

39 Seega, kuna eeltoodust nähtub, et liikmesriigi võetud meede, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, ei ole nende asutamislepingu sätetega vastuolus, ei saa see meede olla vastuolus ka EÜ artikliga 12.

40 Seega tuleb esimesele ja teisele eelotsuse küsimusele vastata, et direktiivi ja täpsemalt selle artiklit 3 ning EÜ artiklit 12 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus liikmesriigi meede, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, mis kohustab televisiooniorganisatsioone kulutama 5% oma tegevustulust Euroopa päritolu lühi- ja täispikkade mängu- ja telefilmide eelrahastamisele ning täpsemalt kulutama 60% sellest 5%-st teostele, mille originaalkeel on üks selle liikmesriigi ametlikest keeltest.

Kolmas küsimus

41 Kolmandas eelotsuse küsimuses soovib siseriiklik kohus sisuliselt teada, kas EÜ artiklit 87 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi meede, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, mis kohustab televisiooniorganisatsioone kulutama 5% oma tegevustulust Euroopa päritolu lühi- ja täispikkade mängu- ja telefilmide eelrahastamisele ning täpsemalt kulutama 60% sellest 5%-st teostele, mille originaalkeel on üks selle liikmesriigi ametlikest keeltest, on vaadeldav selle liikmesriigi filmitööstusele antava riigiabina.

42 Tuleb meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale saab meetme riigiabiks kvalifitseerida siis, kui kõik EÜ artiklis 87 sätestatud tingimused on täidetud, st esiteks, kui tegemist on sekkumisega riigi poolt või vähemalt riigi ressurssidest, teiseks, kui see sekkumine võib kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust, kolmandaks, kui see annab kasusaajale mingi soodustuse ja neljandaks, kui see kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi (24. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-280/00: Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, EKL 2003, lk I-7747, punktid 74 ja 75 ning nendes viidatud kohtupraktika).

43 Täpsemalt tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et riigiabiks EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses saab pidada vaid neid eeliseid, mis on otseselt või kaudselt antud riigi ressurssidest. Asjaolu, et selles sättes tehakse vahet „liikmesriigi poolt" antaval abil ja „riigi ressurssidest" antaval abil, ei tähenda, et kõik riigi poolt tagatavad eelised kujutavad endast abi, olgu see siis riigi ressurssidest rahastatud või mitte, vaid üksnes soovib selle mõistega hõlmata vahetult riigi antud eeliseid kui ka neid eeliseid, mida antakse riigi poolt määratud või asutatud avalik-õigusliku või eraõigusliku isiku kaudu (13. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-379/98: PreussenElektra, EKL 2001, lk I-2099, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).

44 Toimikust ei nähtu, et liikmesriigi meetmega, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, selle liikmesriigi filmitööstusele antav eelis oleks vaadeldav eelisena, mida annab

otseselt see liikmesriik või mida antakse kaudselt selle riigi määratud või asutatud avalik-õigusliku või eraõigusliku isiku kaudu.

45 See eelis tuleneb nimelt teleringhäälinguorganisatsioonide suhtes kehtivast üldkohaldatavast korrast, mida kohaldatakse olenemata sellest, kas tegemist on avaliku või eraõigusliku televisiooniga, kohustades kulutama teatud osa tegevustulust Euroopa päritolu mängu- ja telefilmide eelrahastamisele.

46 Lisaks, kuna liikmesriigi võetud meedet, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, kohaldatakse ka avalik-õiguslikele teleringhäälinguorganisatsioonidele, ei sõltu eelis kontrollist, mida riik selliste ringhäälinguorganisatsioonide üle teostab või juhistest, mida riik nendele organisatsioonidele annab (vt analoogia alusel 2. veebruari 1988. aasta otsus liidetud kohtuasjades 67/85, 68/85 ja 70/85: Kwekerij van der Kooy jt *vs.* komisjon, EKL 1988, lk 219, punkt 37).

47 Seega tuleb kolmandale eelotsuse küsimusele vastata, et EÜ artiklit 87 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi meede, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, mis kohustab televisiooniorganisatsioone kulutama 5% oma tegevustulust Euroopa päritolu lühi- ja täispikkade mängu- ja telefilmide eelrahastamisele ning täpsemalt kulutama 60% sellest 5%-st teostele, mille originaalkeel on üks selle liikmesriigi ametlikest keeltest, ei ole selle liikmesriigi filmitööstusele antav riigiabi.

Kohtukulud

48 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. **Nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1997. aasta direktiiviga 97/36/EÜ, täpsemalt selle artiklit 3 ning EÜ artiklit 12 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus liikmesriigi meede, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, mis kohustab televisiooniorganisatsioone kulutama 5% oma tegevustulust Euroopa päritolu lühi- ja täispikkade mängu- ja telefilmide eelrahastamisele ning täpsemalt kulutama 60% sellest 5%-st teostele, mille originaalkeel on üks selle liikmesriigi ametlikest keeltest.**

2. **EÜ artiklit 87 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi meede, nagu põhikohtuasjas käsitletav meede, mis kohustab televisiooniorganisatsioone kulutama 5% oma tegevustulust Euroopa päritolu lühi- ja täispikkade mängu- ja telefilmide eelrahastamisele ning täpsemalt kulutama 60% sellest 5%-st teostele, mille originaalkeel on üks selle liikmesriigi ametlikest keeltest, ei ole selle liikmesriigi filmitööstusele antav riigiabi.**

Allkirjad